

11. Потятиник Б.В. Інтернет-журналістика: навч. посіб. / Борис Володимирович Потятиник. – Львів: ПАІС, 2010. – 246 с.

12. Потятиник Б.В. Медіа: ключі до розуміння. Серія: Медіа-критика. – Львів: ПАІС, 2004. – 312 с.

13. Слово Вчителю: Християнський духовно-просвітницький часопис. [Електронний ресурс]. – <http://slovovchitelyu.org/journal/nom21/slovo-vchytelyu-3-2012>.

14. Українці довіряють церкві, українським ЗМІ, та не довіряють жодному політикуві [Електронний ресурс]. – <http://www.tns-ua.com/ua/global/95/ukrainci-dovirjajut-cerkvi-ukrainskim-zmi-ta-ne-dovirjajut-politikovi/>

15. Церква і медіа. Сім кроків до порозуміння / Бабинська С., Завадська Ю., Карапінка М., Кулігіна О. – Вид-во “Ездра”, 2012 рік. – 240 с.

Ганна Охріменко,

НУ “Острозька академія”

ІНСТРУМЕНТАРІЙ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛЕМІСТІВ XVI–XVII СТ. І СУЧАСНИЙ ДИСКУРС ОНЛАЙН-МЕДІА

Згідно з концепцією професора комунікацій Інституту публіцистики та комунікації Т. Квандта, відмінними особливостями онлайн-медіа від класичної публіцистики є наявність таких характеристик: 1) мультимедійність; 2) інтерактивність; 3) високий рівень охоплення аудиторії; 4) актуальність; 5) безмежність; 6) нелійність.

Мультимедійність: онлайн-текст може бути доповнений звуком, відео, графікою.

Інтерактивність: користувач має змогу одразу вступити в контакт з журналістом та іншими користувачами, висловити свою думку або надати нову інформацію.

Високий рівень охоплення аудиторії: онлайн-продукт розповсюджується в глобальних масштабах. Матеріал із Інтернет-мережі можуть читати і поряд в офісі, і за тисячу кілометрів.

Актуальність: необхідно враховувати “приховану” актуальність, адже те, що є актуальним в даний момент час, може перестати бути таким через декілька днів чи годин.

Безмежність: Інтернет-мережа не має проблем з віртуальною пам'яттю, і тому місце для публікації практично безмежне.

Нелійність: текст не обов'язково читається від початку і до кінця, він має зв'язки з іншими текстами [1].

Та варто відзначити, що запропоновані визначальні ознаки онлайн-медіа в певній мірі властиві не лише класичній сучасній журналістиці, але й публіцистиці минулих століть, зокрема полемічній літературі кінця XVI – першої половини XVII ст.

На переконання сучасної української дослідниці Н. Поплавської, полемічно-публіцистична література має різну історичну та культурну цінність, але поза всім вона виразно презентує оригінальну жанрову систему тодішнього вітчизняного письменства та публіцистики, з усією повнотою віддзеркалює інтелектуальний рівень суспільства, світогляд авторів і читачів на зламі XVI і XVII ст. Тому в даному контексті важливо досліджувати методи і стилі тодішніх авторів [2, с.8].

Жанрові форми української полемічної літератури були різними: полемічні трактати, памфлети, відкриті листи, послання, листи-послання тощо. Водночас І. Єрьомін зазначає, що “не може і не повинна бентежити форма, яку набирала полеміка... Завдання дослідника полягає у тому, щоб за цією богословсько-догматичною суперечкою... “підслухати” її справжнє суспільне звучання, розкрити її суспільно-політичний зміст” [3, с. 28].

В аналізі цих текстів важливого значення набуває дві категорії – полемічність та публіцистичність, як двоєдині грані комунікації. Запропоновані форми комунікації передбачають такі основні напрямки ведення полеміки: 1) використання засобів впливу на публіку для доведення правоти; 2) використання логічно точної аргументації, з метою ведення конструктивного діалогу. Відповідно, створюючи ілюзію вибору, полеміка полегшувала сприйняття нових ідей, оскільки на прагматичному рівні неможливо сформулювати суспільну думку без обговорення, тобто не полемізуючи. Таким чином, полемічна література виправдовує такі характеристики онлайн-журналістики як інтерактивність та високий рівень охоплення аудиторії. Адже без широкого залучення освічених читачів та контакту з іншими споживачами інформації та авторами не можливо говорити про існування полемічності взагалі.

Полеміка кінця XVI – початку XVII ст. вказує на особливий спосіб оформлення матеріалу, що передбачала наявність кількох точок зору на одну проблему. Визначальну роль при цьому відігравали авторські релігійно-політичні позиції, а основний прийом полеміки виявлявся в тому, що кожне важливе

твердження супротивників “заглушалося” численними аргументами запереченнями. Для використання даного прийому обов’язковим було використання інших текстів. Таким чином, для полемічної публіцистики даного періоду була властива і нелінійність у використанні інформації.

У трансформованому вигляді в полемічній літературі присутня також характеристика безмежності. Вона не прив’язана до віртуальної пам’яті, а репрезентує світогляд та прийоми тодішнього полеміста, що визначався не національним, а наднаціональним, традиціоналістським чинником. Адже при всій важливості політичних, економічних або будь-яких інших орієнтирів XVI-XVII ст., так само, як і проявів національних або суб’єктивно-креативних прагнень, не вони були магістральним у літературних пошуках українського духовного життя тієї епохи.

Водночас, полемічно-публіцистична література кінця XVI – першої половини XVII ст. позбавлена мультимедійності та актуальності для сучасних споживачів інформації. Це на применшує цінності полемічної літератури для сучасників, а лише дозволяє поглянути на продовження класичних традицій у сучасній онлайн-журналістиці.

Джерела:

1. Что такое онлайн-журналистика [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.goethe.de/ins/ru/lp/prj/dtj/mem/med/ru5406403.htm>. – Название с экрана.
2. Поплавська Н. М. Полемісти. Риторика. Переконання (Українська полемічно-публіцистична проза кінця XVI – початку XVII ст.) [Текст]: моногр. / Н. М. Поплавська. – Тернопіль: ТНПУ, 2007. – 379 с.
3. Єрьомін І. П. Іван Вишенський та його громадсько-літературна діяльність [Текст] / І. П. Єрьомін // Матеріали до вивчення історії української літератури. – Т.1. – К.: Рад школа, 1959. – С. 3-39.